

HANNS VON HOFER
HENRIK THAM

Ekonomi och kriminalitet — svar till Bernd-Joachim Schuller

*HANNS VON HOFER är MA och verksam vid Statistiska centralbyrån.
HENRIK THAM är fil dr och verksam vid Institutet för social forskning, Stockholms universitet.*

Bernd-Joachim Schuller anför i sin replik i *Ekonomisk Debatt* (Schuller [1986]) i huvudsak fem försvarsargument.

1. Det går att använda samtliga brottsbalksbrott som beroende variabel.

Svar: Schuller besvarar inte frågan om de brottstyper som står för den beroende variabelns variationer, är *desamma* som är utsatta för variationer i de kriminologiska variablerna. Utifrån vår kriminologiska kunskap har vi anledning att förmoda, att så inte behöver vara fallet.

2. 17 observationer är tillräckliga för "skarpa parameterestimater".

Svar: Detta argument – för övrigt dunkelt formulerat – gäller endast om den faktiska effekten är mycket stor.

3. Schuller är "övertygad om" att "allmänheten blir informerad om förändringar av (upptäckts)risk och straff i stort och att den då också ändrar sin subjektiva uppfattning om dessa företeelser".

Svar: Vi upprepar: Påverkan måste göras trolig – inte bara stipuleras. Bl a bör Schuller göra troligt sitt mycket starka antagande, att riskpopulationen får kännedom om risk- och straffförändringarna *samma* år som de inträffar. Detta är vad hans skattning visar.

4. Simultana ekvationsmodeller löser frågan om funna statistiska samband kan tolkas kausalt.

Svar: Skattningar i simultana ekvationsmodeller, som används för att få bukt med den sk "simultaneous equation bias" (som i föreliggande studie för övrigt tycks vara liten; jfr Shullers 3SLS- och OLS-skattningar), tillhör klassen regressionskattningar. För dessa gäller allmänt, att de kan visa om vissa variabler samvarierar eller inte. *Varför* samvariationen uppträder, ligger utanför skattningsmetodens förklaringsförmåga (Kriz [1973] s 242). I icke-experimentell vetenskapspraxis accepteras dock kausala tolkningar av funna samband

(a) om det kan utslutas, att skattningarna är artefakta;

(b) och om alternativa tolkningar *rimligen* kan avfärdas.

Vi har anfört en rad argument varför Schullers skattningar kan vara artefakta samt kommit med alternativa tolkningsförslag som kan förefalla vara "anekdotiska", men som grundar sig på vedertagen metodik: s k avbruten tidsserieanalys.

5. Resultatet stöds av *samtliga* ekonometriska analyser som publicerats i *seriösa* tidskrifter.

Svar: Om detta "argumentum ad auctoritatem" kan man med behållning läsa Mayer [1980] och allmänt Feyerabend [1986]. Kritik mot ekonometriska analyser av allmänpreventionen finns t ex hos Blumstein et al [1978], Beyleveld [1980], Köberer [1982], Prisching [1982], vilka – symptomatiskt nog – inte refereras i avhandlingen.

Referenser

- Beyleveld, D, [1980], *A Bibliography on General Deterrence Research*. Saxon House, Farnborough.
- Blumstein, A, Cohen & Nagin, (red), [1978], *Deterrence and Incapacitation: Estimating the Effects of Criminal Sanctions on Crime Rates*. National Academy of Science, Washington, D C.
- Feyerabend, P, [1986], *Wider den Methodenzwang*. Suhrkamp, Frankfurt a.M.
- Kriz, J, [1973], *Statistik in den Sozialwissenschaften. Einführung in die kritische Diskussion*. Rowolt, Reinbeck.
- Koberer, W, [1982], "Lässt sich Generalprävention messen?" *Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform*, Vol 65, No 4.
- Mayer, T, [1980], "Economics as Hard Science: Realistic Goal or Wishful Thinking?" *Economic Inquiry*, Vol 18, No 2.
- Prisching, M, [1982] "Sozioökonomische Bedingungen der Kriminalität". *Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform*, Vol 65, No 3.
- Schuller, B-J, [1986], "Ekonomi och kriminalitet – svar till Hanns von Hofer och Henrik Tham". *Ekonomisk Debatt*, Årg 14, nr 8.